

โลกาภิวัตน์ใหม่ :

โอกาสและความเสี่ยงของไทยในทศวรรษหน้า

ธรรมรักษ์ หมีนัจร์ เก่งใจ วัจนะพุกกะ
อรมนต์ จันทพันธ์ วีรวิทย์ พบสุขศิริญ

สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2553

21 กันยายน 2553

โลกาภิวัตน์ใหม่คืออะไร

2

กระบวนการโลกาภิวัตน์:

- ♦ การลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

โลกาภิวัตน์ใหม่: วิกฤตเศรษฐกิจเป็นจุดหักเหของกระบวนการโลกาภิวัตน์

- ♦ เอเชียเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
- ♦ เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมาจากทั้งภายนอกและภายในภูมิภาค
- ♦ นโยบายภาครัฐมีบทบาทมากขึ้นควบคู่กับกลไกตลาด

ลำดับการนำเสนอ

3

1. แนวโน้มเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตและฉันทามติใหม่
2. เศรษฐกิจเอเชียในฐานะหัวใจใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
3. พลวัตใหม่ของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
4. บทบาทภาคการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย
5. โอกาส ความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมของไทย

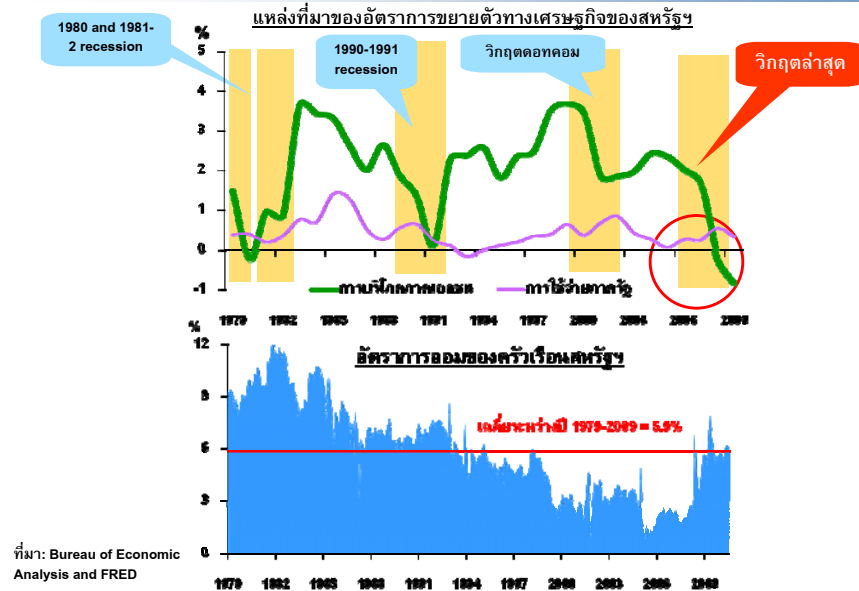
แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและฉันทามติใหม่

4

- ❖ เศรษฐกิจ G4 มีแนวโน้มจะชะลอลงจากวิกฤตล่าสุดเพราะ
 - ♦ ฐานะการเงินของผู้บริโภคแย่งส่งผลต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนโดยเฉพาะในสหรัฐฯ
 - ♦ ภาระหนี้มากขึ้นและความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงิน
 - ♦ ความสามารถในการใช้นโยบายเศรษฐกิจมหภาคลดลง
 - ♦ เศรษฐกิจมีแนวโน้มจะซึมเซาและเข้าสู่ภาวะถดถอยได้ง่ายขึ้น

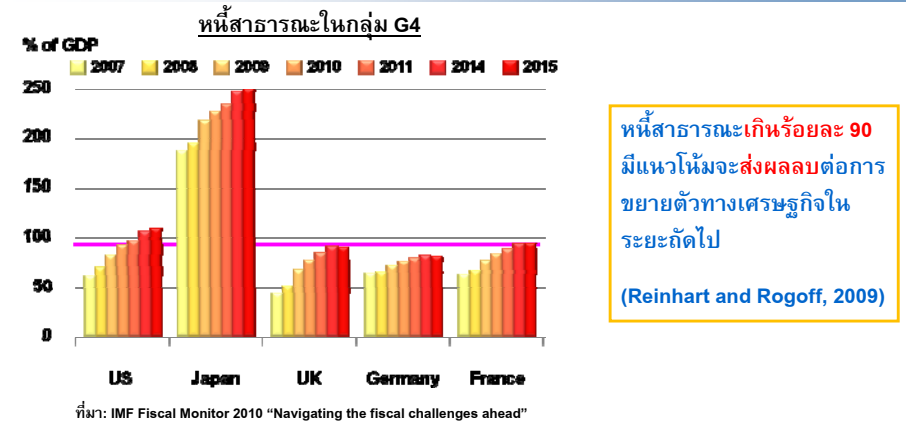
วิกฤตครั้งล่าสุดส่งผลเป็นอย่างมากต่อการบริโภคภาคเอกชนในสหรัฐ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกใหญ่ที่สุดของโลก

5

วิกฤตล่าสุดเพิ่มภาระด้านการคลัง และด้านระบบการเงินต่อกลุ่มประเทศ G4 เป็นอย่างมาก

6

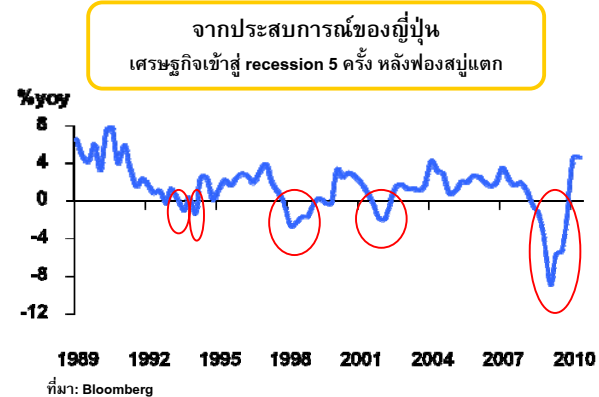
หนี้สาธารณะเกินร้อยละ 90
มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อ
ขยายตัวทางเศรษฐกิจใน
ระยะถัดไป
(Reinhart and Rogoff, 2009)

ระหว่างปี 2007-2010 สถาบันการเงินสหรัฐ กลุ่มยูโร และอังกฤษ
ต้องตัดหนี้สูญรวมกว่า 2 ล้านล้านดอลลาร์ สรอ.
ซึ่งผลกระทบจะเป็นทวีคูณจาก multiplier effects

ในระยะต่อไปการขยายตัวของเศรษฐกิจใน G4 มีแนวโน้มที่จะชะงักและเข้าสู่ภาวะถดถอยบ่อขึ้นได้

7

- ความเสี่ยงที่เศรษฐกิจ G4 จะชะงักต่อเนื่องมาจาก ภาระหนี้สาธารณะ ความอ่อนแอของสถาบันการเงิน และภาระหนี้ครัวเรือน
- ข้อจำกัดของการใช้นโยบายมหภาคใน G4 เพื่อรองรับ shock ในระยะต่อไป

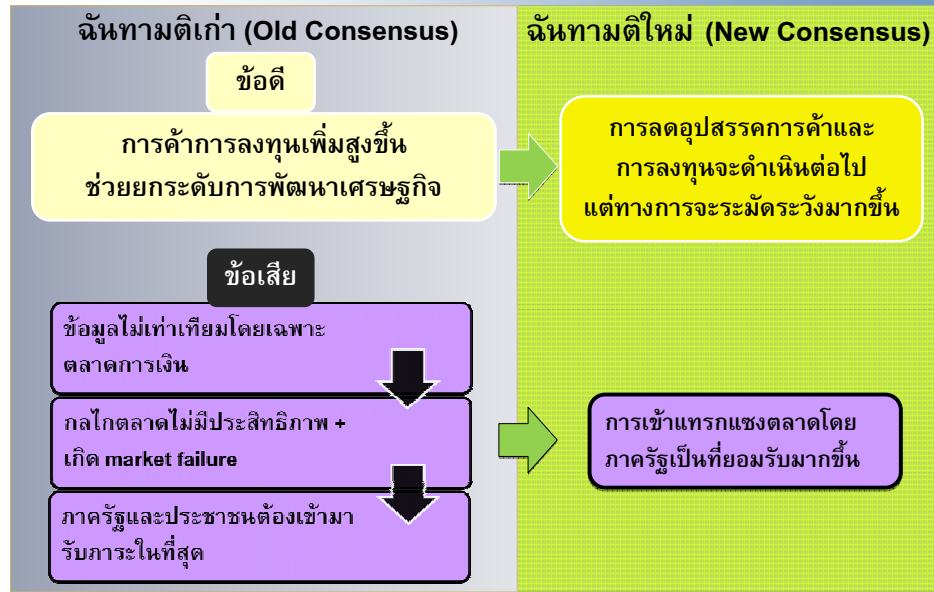
แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและเงินบาทใหม่

8

- ❖ วิกฤตเศรษฐกิจล่าสุดชี้ว่าเงินบาทใหม่แห่งวอชิงตัน (Washington Consensus) มีข้อบกพร่องสำคัญ
 - ◆ กลไกตลาดไม่มีประสิทธิภาพดังที่คาดไว้เดิม
 - ◆ ภาครัฐอาจควรมีบทบาทมากขึ้นในกรณีที่กลไกตลาดล้มเหลว

ความแตกต่างระหว่างฉันทามติเก่าและใหม่

9

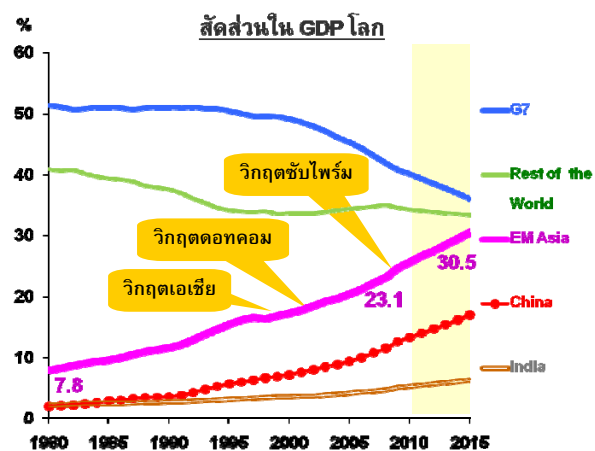
ลำดับการนำเสนอ

10

1. แนวโน้มเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตและฉันทามติใหม่
2. เศรษฐกิจเอเชียในฐานะหัวใจใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
3. พลวัตใหม่ของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
4. บทบาทภาคการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย
5. โอกาส ความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมของไทย

การเปลี่ยนแปลงพลวัตเศรษฐกิจโลก: เอเชียมีแนวโน้มสำคัญมากขึ้นตั้งแต่ก่อนวิกฤตล่าสุด

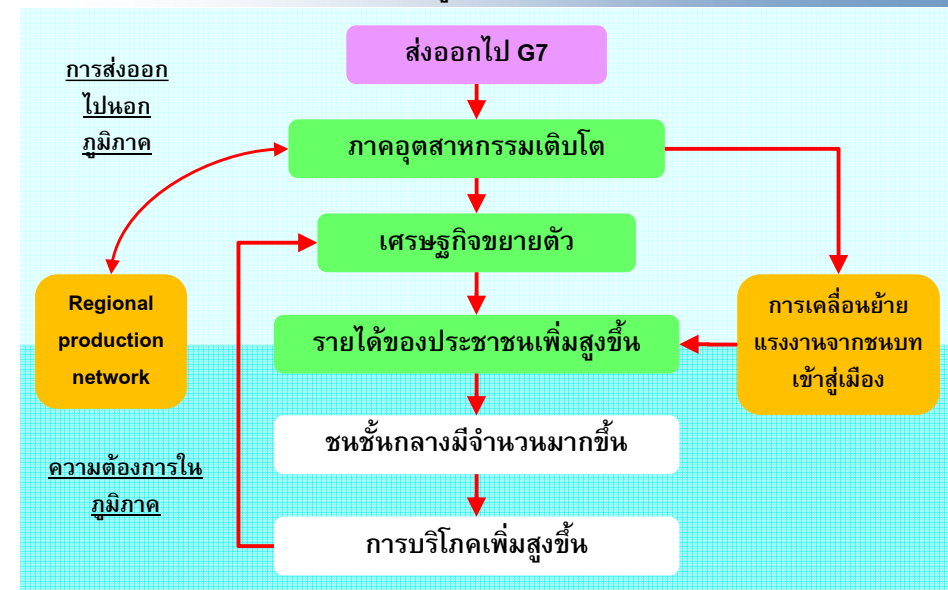
11

หมายเหตุ: ข้อมูลหน่วยเป็นพันล้านดอลลาร์ สรอ. (PPP)
EM Asia = ASEAN 4, China, India, and NIEs
G7 = Canada, France, Germany, Italy, Japan, UK and US
ที่มา: IMF's WEO as of April 2010

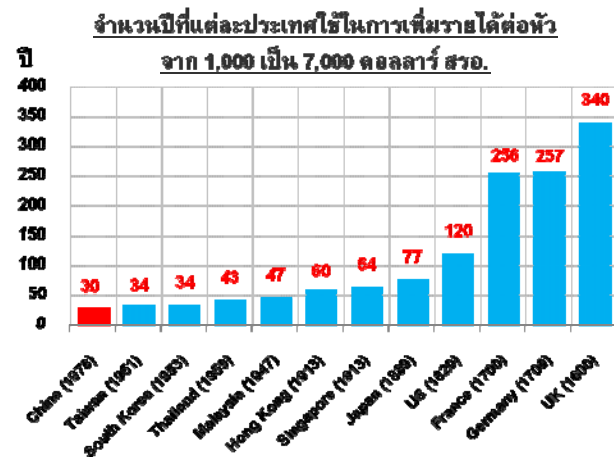
การก้าวขึ้นของ EM Asia เป็นหัวใจใหม่: ความต้องการในภูมิภาคจะมาเสริมการส่งออก

12

เศรษฐกิจที่ขยายตัวสูง
ทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

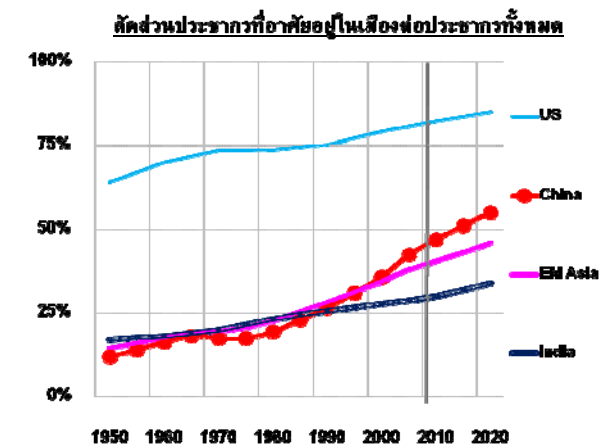
13

หมายเหตุ: (ตัวเลข) หมายถึง ปีค.ศ. ที่แต่ละประเทศมีรายได้ต่อหัวประมาณ 1,000 ดอลลาร์ สรอ.
ที่มา: Angus Maddison, University of Groningen

แนวโน้มการเคลื่อนย้ายประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองในจีนและอินเดีย
ทำให้ประชากรที่เคยมีรายได้ต่ำ มีรายได้และกำลังซื้อเพิ่มสูงขึ้น

14

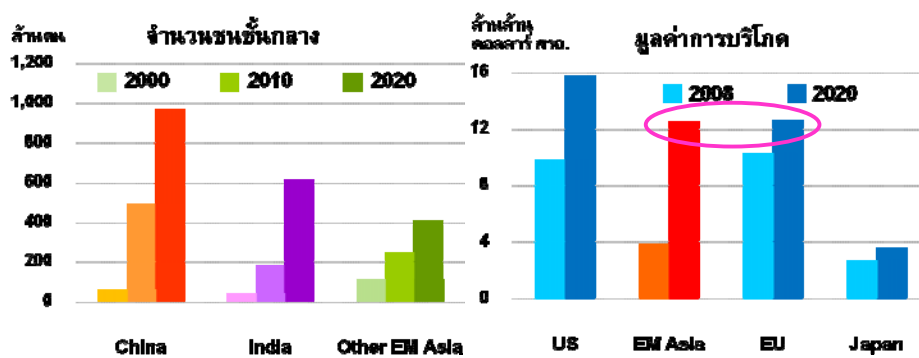

หมายเหตุ: UNPD คาดว่าประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นอีก 700 ล้านคนในทศวรรษหน้า
ในจีนมีทั้งหมด 43 เมืองที่ประชากรเกินกว่า 1 ล้านคน
ที่มา: World urbanization prospect 2009, UNPD

...ทำให้จำนวนชนชั้นกลางใน EM Asia เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา
และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีกในทศวรรษต่อไป

15

ความต้องการบริโภคสินค้าและบริการภายในภูมิภาค จึงมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

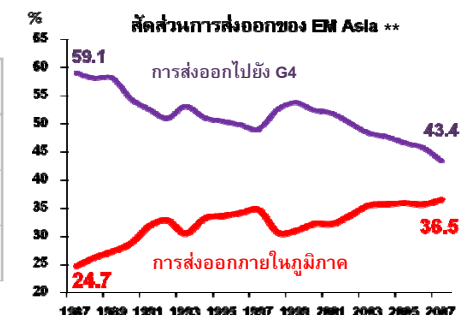
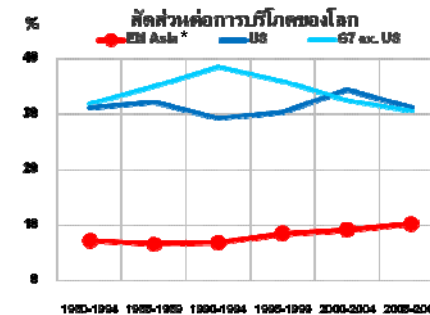

มูลค่าการบริโภคของเอเชียจะเท่ากับยุโรปในปี 2020

หมายเหตุ: ประมาณการโดย Euromonitor International (2010)
ชนชั้นกลาง หมายถึง คร่าวๆ ที่มีรายได้หลังหักภาษี (disposable income) ระหว่าง 5,000 ถึง 35,000 ดอลลาร์ สรอ.
ที่มา: White paper on International Economy and Trade (2010), METI

นอกจากเป็นผู้ผลิตสินค้าหลักของโลก
EM Asia จะมีสถานะของการเป็นผู้บริโภคหลักเพิ่มขึ้นมาอีกด้วย

16

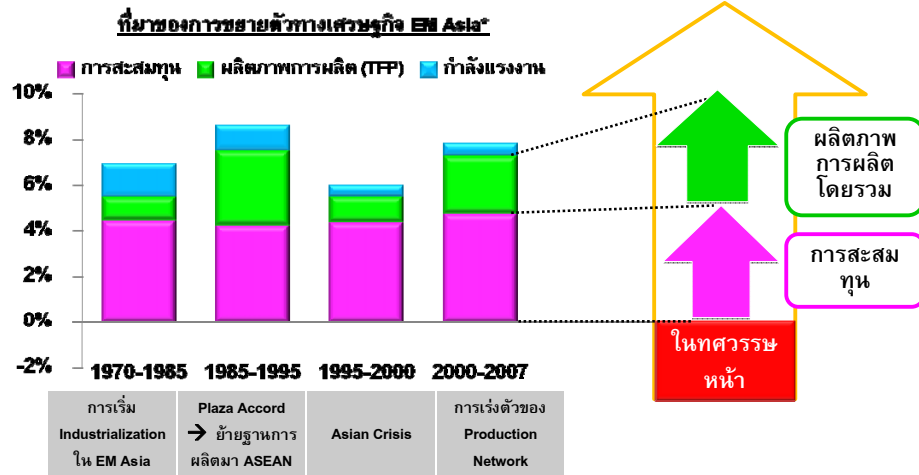

หมายเหตุ: * = ASEAN 5, China, India, and NIEs
G7 = Canada, France, Germany, Italy, Japan, UK and US
ที่มา: World Development Indicators (WDI) and EconStats

หมายเหตุ: ** = ASEAN 5, China, India, and NIEs ex. Taiwan
G4 = EU, Japan, UK and US
ที่มา: Direction of Trade, IMF

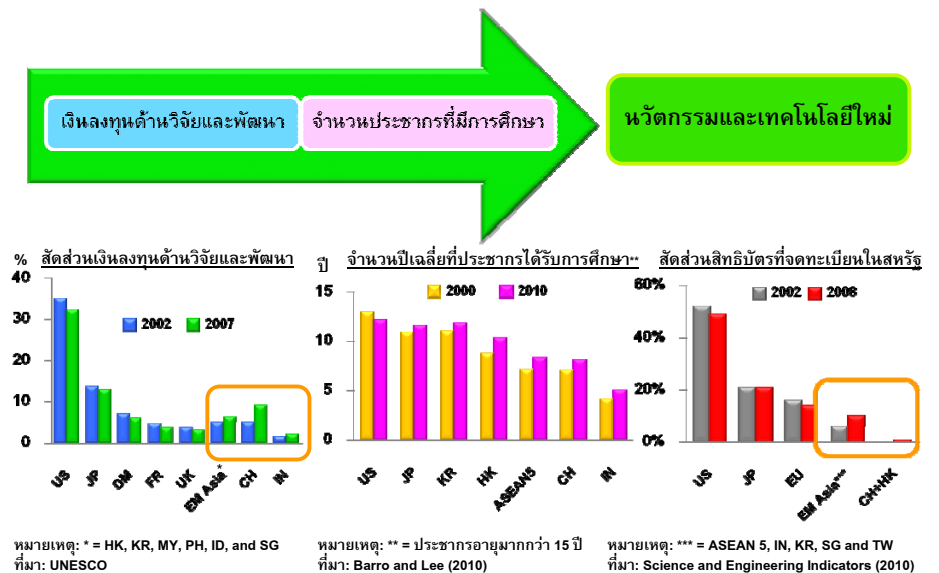
17

ด้านอุปทาน: การสะสมทุน และผลผลิตภาพการผลิตจะเป็นปัจจัยสำคัญที่
ส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจในทศวรรษหน้า

หมายเหตุ: * = China, Indonesia, Philippines, South Korea, Taiwan and Thailand
ที่มา: Asian Productivity Organization Databook, 2010

ปัจจัยเสริมผลผลิตภาพการผลิต (TFP) ในทศวรรษหน้า (1)

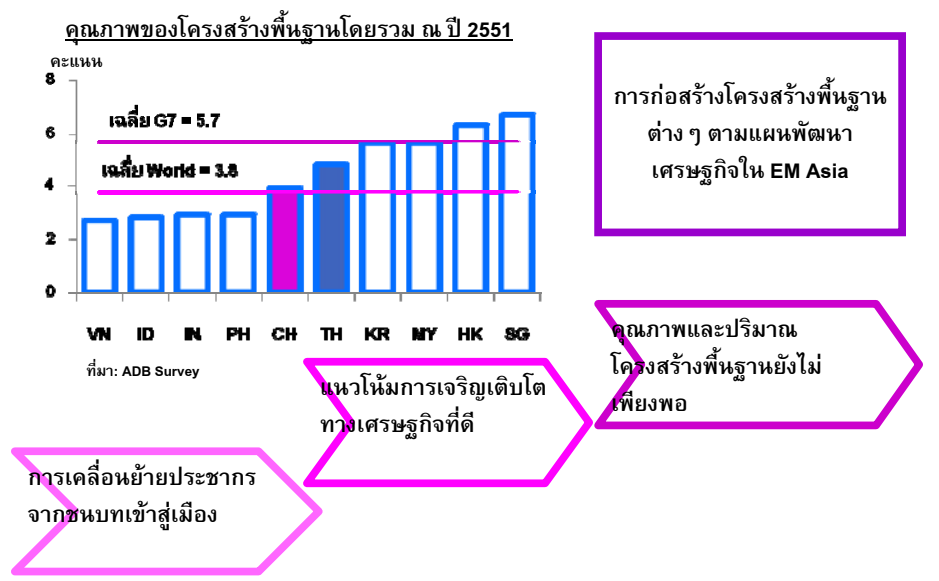
19

ปัจจัยเสริมผลผลิตภาพการผลิต (TFP) ในทศวรรษหน้า (2)

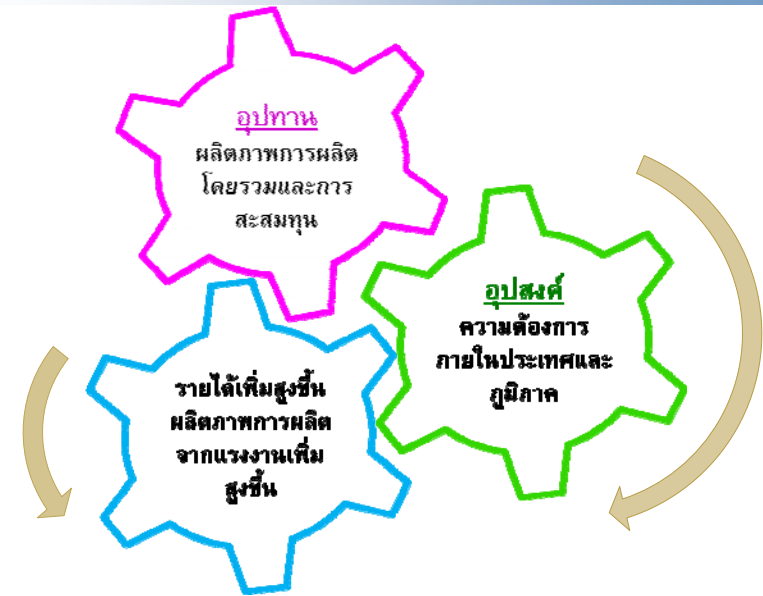
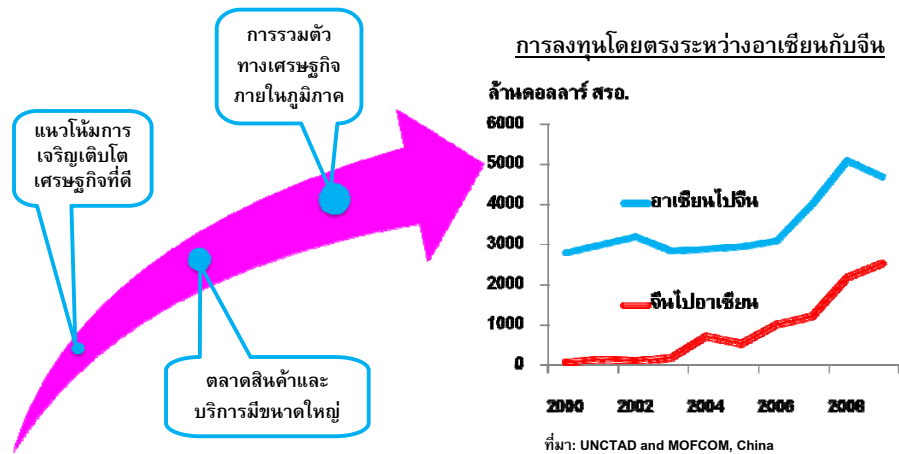

20

ปัจจัยส่งเสริมการสะสมทุนในทศวรรษหน้า (1)
โครงสร้างพื้นฐาน

Intra-regional FDI

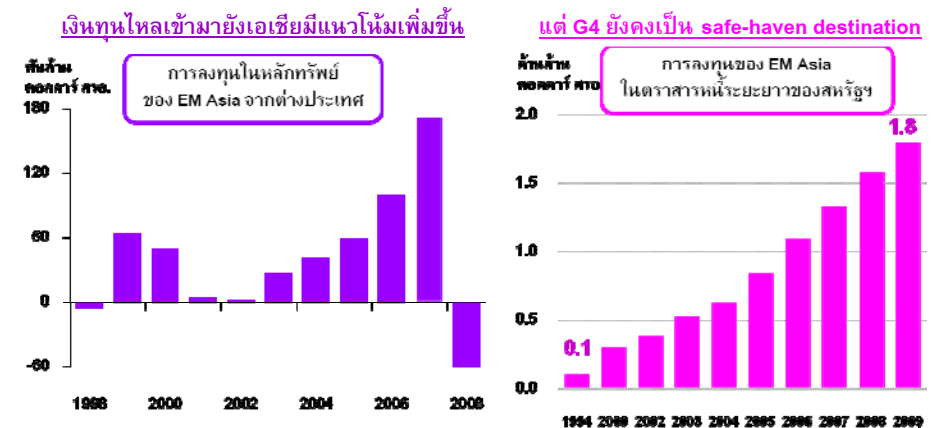

ลำดับการนำเสนอ

1. แนวโน้มเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตและฉันทามติใหม่
2. เศรษฐกิจเอเชียในฐานะหัวใจใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
3. พลวัตใหม่ของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
4. บทบาทภาคการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย
5. โอกาส ความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมของไทย

การเปลี่ยนแปลงพลวัตการเงินโลก

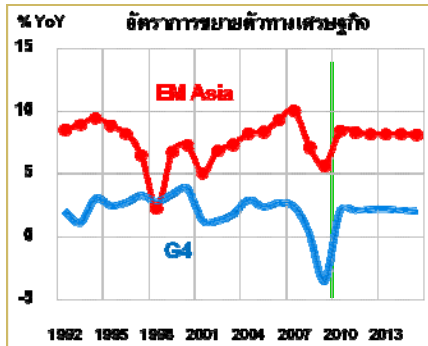
ปริมาณและทิศทางของ capital flows

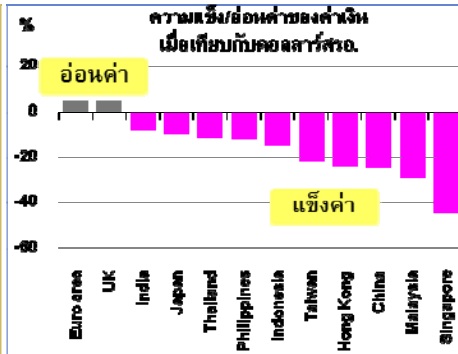
เงินทุนไหลเข้ามายังเอเชียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (1)

แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ดีของเอเชีย เมื่อเทียบกับกลุ่ม G4

ผลตอบแทนรวมที่สูงกว่าจากค่าเงินที่น่าจะแข็งค่าขึ้น

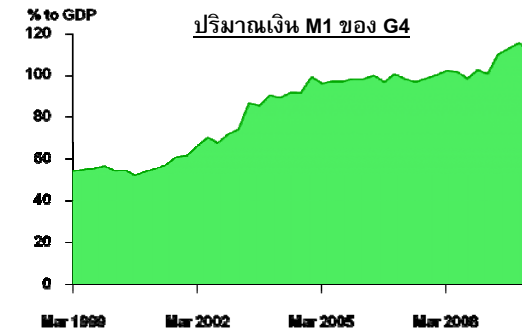
หมายเหตุ: ข้อมูลหน่วยเป็นพันล้านดอลลาร์ สหรัฐ (PPP)
EM Asia = ASEAN 5, China, India, and NIEs
ที่มา: IMF's WEO as of April 2010

ที่มา: McDonald's; The Economist (21 Jul 2010) and Cline and Williamson (2010)

เงินทุนไหลเข้ามายังเอเชียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (2)

สภาพคล่องในระบบการเงินโลกที่อยู่ในระดับสูง

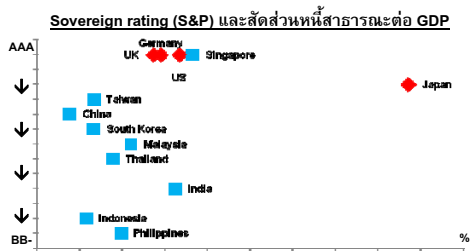
หมายเหตุ: G4 = Euro area, Japan, UK and US
ข้อมูลของ UK เป็นข้อมูล notes and coins
ที่มา: CEIC

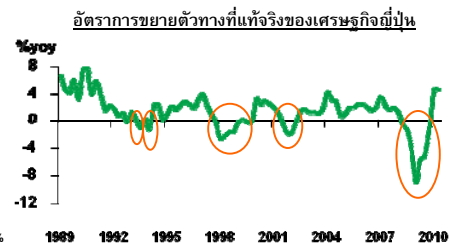
ความผันผวนของเงินทุนไหลเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

G4 ยังเป็น Ultimate safe-haven assets เพราะ credit rating อยู่ระดับสูง

วัฏจักรเศรษฐกิจของกลุ่ม G4 ผันผวนมากขึ้น

หมายเหตุ: ข้อมูลหนี้สาธารณะปี 2009
ที่มา: CEIC and IMF Fiscal Monitor 2010

ที่มา: Bloomberg

ลำดับการนำเสนอ

1. แนวโน้มเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตและฉันทามติใหม่
2. เศรษฐกิจเอเชียในฐานะตัวจักรใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
3. พลวัตใหม่ของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
4. บทบาทภาคการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย
5. โอกาส ความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมของไทย

การส่งผ่านเงินทุนเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตในภูมิภาค

29

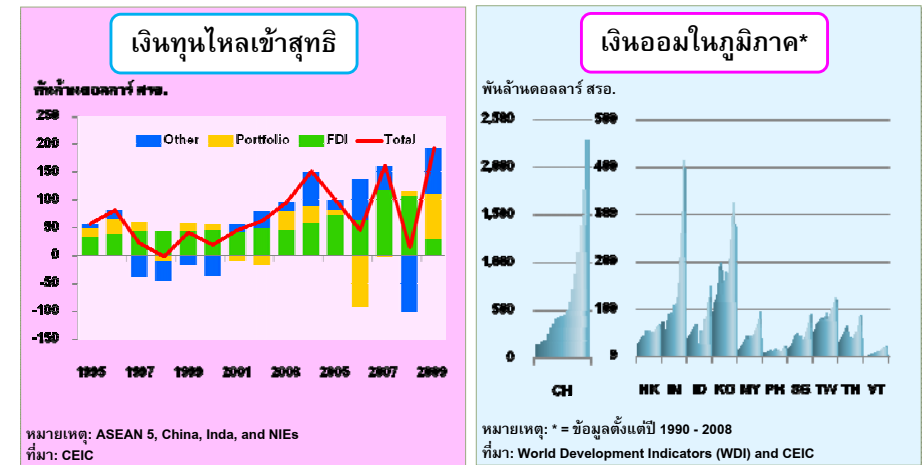
“หน้าที่ของระบบการเงินที่มีต่อสังคม คือ การจัดสรรและส่งผ่านเงินออม ไปยังจุดหมายที่ใช้ประโยชน์สูงสุด”

Tobin (1989) และ Wurgler (2000)

ภูมิภาคเอเชียไม่มีปัญหาการขาดแคลนแหล่งเงินทุน

30

แต่ยังคงมีปัญหาในกระบวนการส่งผ่านเงินทุน

31

ปัจจัยสนับสนุนการจัดสรรเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ (1)

32

1. การปฏิรูป

โครงสร้างระบบการเงิน

- การส่งเสริมพัฒนาการของตลาดทุน โดยเฉพาะตลาดตราสารหนี้
- การปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบ ธพ. เพื่อให้แข็งแกร่งขึ้น
- ปรับปรุงปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ด้านกฎหมาย ระบบการชำระเงิน

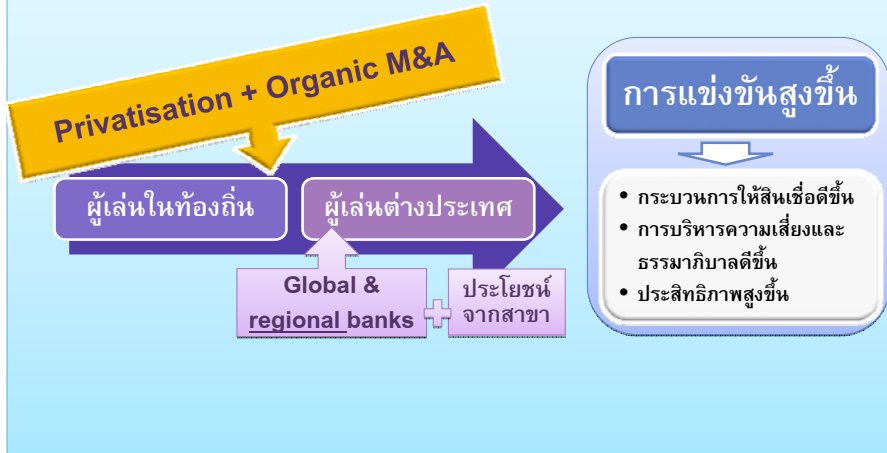
การปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลให้เหมาะสม

สนับสนุน Microfinance

ปัจจัยสนับสนุนการจัดสรรเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ (2)

33

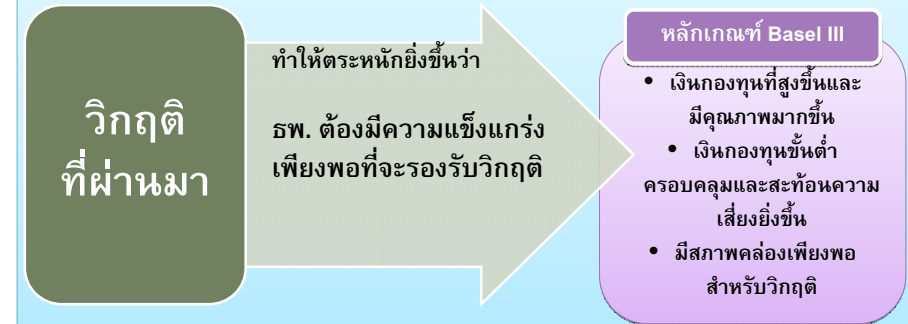
2. การเปิดรับและการเข้ามาของผู้เล่นต่างประเทศ

ปัจจัยสนับสนุนการจัดสรรเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ (3)

34

3. การมุ่งเน้นความสำคัญของ Resilience ของระบบ ธพ.

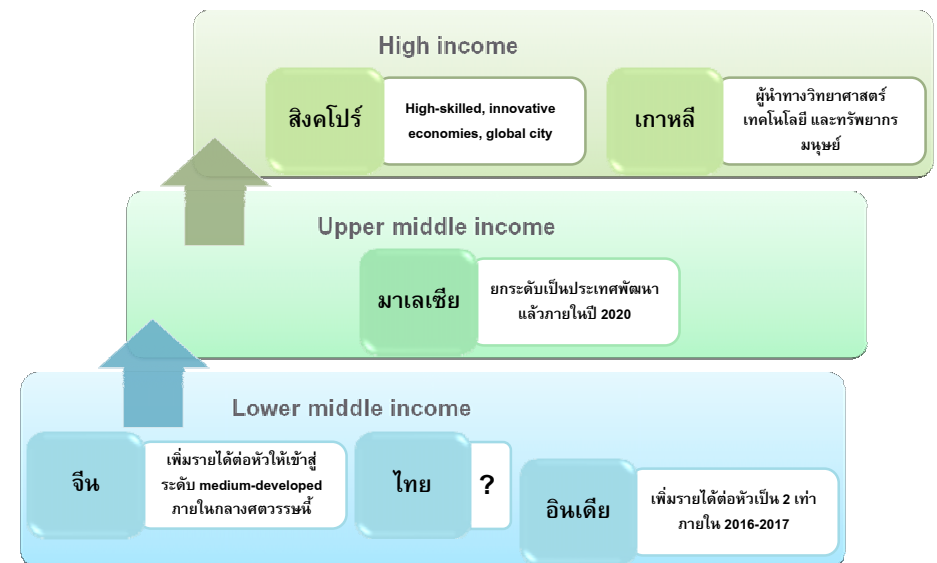
ซึ่งการพัฒนาระบบการเงิน ต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

35

หลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ต่างมีแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์ระยะยาวที่เป็นรูปธรรม

36

ลำดับการนำเสนอ

1. แนวโน้มเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตและฉันทามติใหม่
2. เศรษฐกิจเอเชียในฐานะหัวจักรใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก
3. พลวัตใหม่ของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
4. บทบาทภาคการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชีย
5. โอกาส ความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมของไทย

การก้าวเป็นหัวจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกของเอเชีย
จะเปิดโอกาสให้เศรษฐกิจไทยในหลายมิติ

การค้ากับประเทศในกลุ่มภูมิภาค

- อุปสงค์ภายในกลุ่ม EM Asia จะสูงขึ้นจากกำลังซื้อของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น
- เพิ่มโอกาสในฐานะผู้ร่วม production network

การลงทุนและการเข้าสู่แหล่งทุนในภูมิภาค

- โอกาสการลงทุนในประเทศภูมิภาคซึ่งมีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว
- ช่องทางเข้าถึงแหล่งทุนจากประเทศในและภูมิภาคจะมากขึ้น

.....แต่พลวัตของเศรษฐกิจโลกและเอเชียที่เปลี่ยนไปนี้จะสร้างความเสี่ยงต่อไทยในหลายมิติสำคัญเช่นกัน (1)

ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจและความผันผวนทางการเงิน

- ♦ แนวโน้มเงินทุนไหลเข้ามีปริมาณและความผันผวนสูงขึ้น
- ♦ การส่งผ่าน shock เป็นไปได้ง่ายและรุนแรงขึ้นจากความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค

.....แต่พลวัตของเศรษฐกิจโลกและเอเชียที่เปลี่ยนไปนี้จะสร้างความท้าทายต่อไทยในหลายมิติสำคัญเช่นกัน (2)

ความท้าทาย

- คู่แข่งใหม่ๆ ที่มีข้อได้เปรียบด้านต้นทุนหรือประสิทธิภาพ
- การยกระดับคุณภาพแรงงาน
- บริษัทข้ามชาติพร้อมที่จะย้ายฐานการผลิตเมื่อประเทศอื่นในภูมิภาคมีศักยภาพดีกว่า
- การหาโอกาสลงทุนในตลาดเกิดใหม่โดยเฉพาะจีน

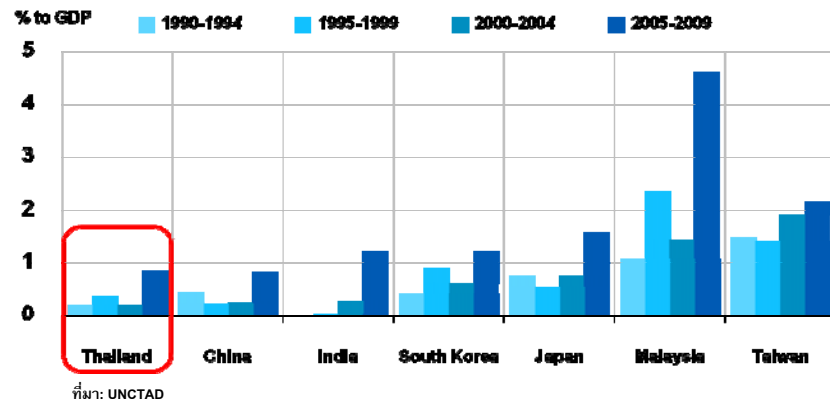
การตกขบวนรถไฟ (Marginalization)

- ไทยเป็นเพียงผู้ส่งออกสินค้า value-added ต่ำเป็นหลัก
- สูญเสียตลาดการส่งออกเดิมและไม่สามารถขยายตลาดส่งออกไปประเทศที่มีศักยภาพ

Marginalization:

การลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ

เตรียมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า

BOT symposium 2010

